

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 07.03.2022. – 11.03.2022.**

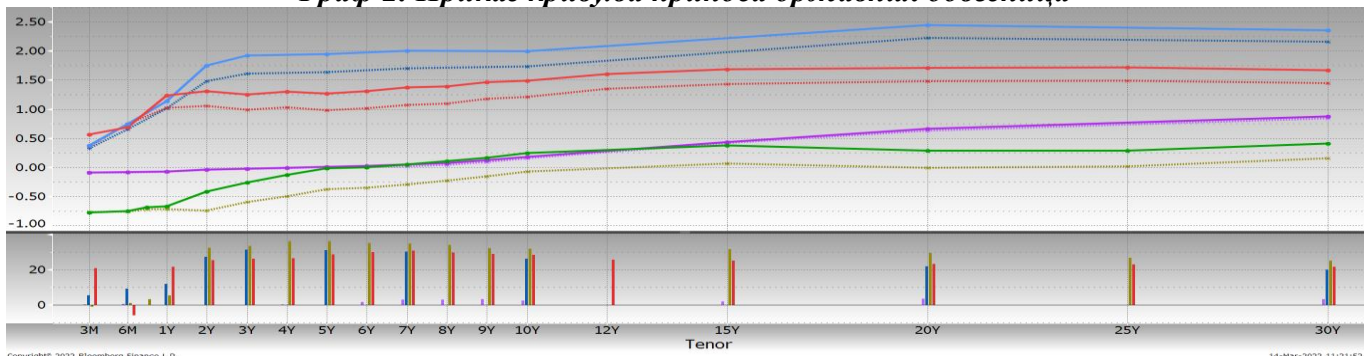
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	4.3.22	-	11.3.22		4.3.22	-	11.3.22		4.3.22	-	11.3.22		4.3.22	-	11.3.22	
2 године	-0,73	-	-0,41	↗	1,48	-	1,75	↗	1,06	-	1,32	↗	-0,03	-	-0,03	→
5 година	-0,37	-	-0,01	↗	1,64	-	1,95	↗	0,98	-	1,27	↗	0,02	-	0,02	→
10 година	-0,07	-	0,25	↗	1,73	-	1,99	↗	1,21	-	1,49	↗	0,16	-	0,19	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubbilove

Доспијеће	Приноси			
	4.3.22	-	11.3.22	
3 мјесеца	-0,733	-	-0,735	↘
6 мјесеци	-0,761	-	-0,750	↗
1 година	-0,693	-	-0,651	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 11.03.2022. године (пуне линије) и 04.03.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су током прошле седмице забиљежили значајну корекцију приноса навише. Приноси њемачких обвезница су на седмичном нивоу повећани између 32 и 36 базних поена, док су приноси италијанских обвезница повећани од 27 до 31 базних поен. Приноси обвезница еврозоне су свакодневно, с изузетком петка, биљежили раст, а додатни подстицај расту приноса се десио након сједнице ЕЦБ која је одржана у четвртак. ЕЦБ је у складу са очекивањима задржала све главне каматне стопе непромијењеним. Можда најбитнији дио саопштења на пратећој прес-конференцији је био да **постоји могућност бржег повлачења куповина обвезница, што је на тржишту прихваћено као „оптимистично“**. Куповине обвезница у оквиру РЕЕР програма ће бити обустављене на крају текућег мјесеца, док ће се куповине наставити обављати путем редовног APP програма, уз смањене мјесечне износе од 40 милијарди EUR у априлу, 30 милијарди EUR у мају те 20 милијарди EUR у јуну. ЕЦБ је измијенила смјернице о будућим кретањима каматних стопа које сада гласе: „било какво прилагођавање главних каматних стопа ЕЦБ ће се десити некада након обуставе APP програма, те ће бити постепено“. ЕЦБ је објавила нове економске прогнозе према којима је, у поређењу са претходним прогнозама, за ову годину очигледна корекција стопе инфлације у еврозони навише, уз истовремени пад очекивања раста БДП-а. Упркос томе, ЕЦБ је остала при ставу да би инфлација требало да се врати ка циљаном нивоу до 2024. године.

Прогнозе ЕЦБ за еврозону

	2022.	2023.	2024.
БДП	3,7% (раније 4,2%)	2,8% (раније 2,9%)	1,6% (непромијењено)
Стопа инфлације	5,1% (раније 3,2%)	2,1% (раније 1,8%)	1,9% (раније 1,8%)

Након одржане сједнице ЕЦБ члан УВ De Gaulhau је изјавио да је ЕЦБ разбила „аутоматску везу“ између повлачења стимуланса и повећања каматних стопа, што значи да сада може проћи било који временски период који званичници ЕЦБ буду сматрали потребним прије повећања рекордно ниских каматних стопа. Он је додао да тржишта нису довољно схватила промјене које су најављене у четвртак, те да су се инвеститори више фокусирали на план убрзања обустављања нето куповина обвезница. Сличну изјаву дао је и његов колега Rehn, према чијем мишљењу нема промјене везано за питање ранијег или каснијег повећања каматних стопа.

Упркос додатним санкцијама САД и Велике Британије на забрану увоза нафте и природног гаса из Русије, чланице ЕУ нису биле спремне да се томе прикључује, а посебно је против била Њемачка. Прошле седмице је објављена вијест да ЕУ ради на плану заједничке емисије обвезница, највјероватније великог обима, како би се финансирала потреба за енергијом и потрошња одбране, а која је потакнута актуелним дешавањима на релацији Русија – Украјина. Истовремено, из Русије је упозорено да је могуће смањење испоруке природног гаса овом региону, као одговор на уведене санкције.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Sentix индекс повјерења инвеститора – ЕЗ	МАР	5,3	-7,0	16,6
2.	БДП – ЕЗ (квартално) финал.	IV квартал	0,3%	0,3%	2,3%
3.	Запосленост – ЕЗ (квартално) финал.	IV квартал	0,5%	0,5%	1,0%
4.	Стопа незапослености – Италија (квартално)	IV квартал	9,0%	9,1%	9,1%
5.	Укупно запослени – Француска (квартално)	IV квартал	0,4%	0,4%	0,5%
6.	Фабричке поруџбине – Њемачка (Г/Г)	ЈАН	5,8%	7,3%	5,9%
7.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	ЈАН	-1,7%	1,8%	-2,7%
8.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	ЈАН	2,7%	1,7%	1,3%
9.	Индустријска производња – Италија (Г/Г)	ЈАН	3,2%	-2,6%	4,8%
10.	Индустријска производња – Ирска (Г/Г)	ЈАН	-	-19,6%	-8,5%
11.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	ЈАН	-	4,5%	12,1%
12.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г)	ЈАН	-	13,9%	8,0%
13.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г)	ЈАН	-	26,7%	27,0%
14.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г)	ЈАН	-	7,9%	13,3%
15.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	ЈАН	9,5%	10,3%	0,8%
16.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	ЈАН	-	8,4%	9,8%
17.	Стопа инфлације – Њемачка (финал.)	ФЕБ	5,5%	5,5%	5,1%
18.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.)	ФЕБ	7,5%	7,6%	6,2%
19.	Стопа инфлације – Холандија	ФЕБ	-	7,3%	7,6%
20.	Стопа инфлације – Ирска	ФЕБ	-	5,7%	5,0%

САД

Приноси на америчке обвезнице су забиљежили раст између 26 и 31 базни поен током протекле седмице. На оптимизам на финансијском тржишту САД утицале су вијести о најављеним поновним преговорима министара иностраних послова Украјине и Русије, који су одржани у Турској, а који су резултирали неуспјехом у коначници. Такође, оптимизам је подстакнут и изјавом блиског сарадника предсједника Украјине, који је истакао да је та земља отворена за расправу о захтјевима Русије везаним за неутралност, али да Украјина неће предати ниједан педаљ своје територије. Истовремено, предсједник Зеленски је позвао предсједника Путина на дијалог, истичући да је спреман одустати од чланства у НАТО-у, уз преговоре око спорних територија те нагласио да Украјина никада неће бити спремна капитулирати. Reuters је извијестио да су украјински и руски званичници постигли значајан напредак у онлајн преговорима који су се водили током викенда, указујући на то да би за неколико дана могли бити видљиви позитивни

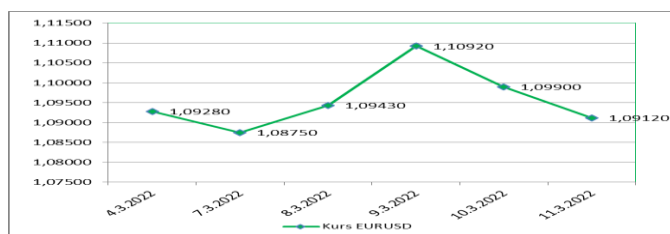
результати. С друге стране, предсједник Биден је изјавио да ће САД блокирати увоз нафте, гаса и угља из Русије, као дио глобалних санкција упућених тој земљи због инвазије на Украјину. Према резултатима истраживања Bloombergа за март, економски аналитичари прогнозирају да ће економија САД у текућој години забиљежити експанзију по стопи од 3,6%, док се за 2023. и 2024. годину прогнозирају стопе од 2,3% и 2,1%, респективно. Прогнозирана стопа инфлације за текућу годину је повећана на 6,1% са претходно прогнозираних 5,0%, док је за наредну годину благо повећана на 2,6% са претходних 2,5%. Већина анкетираних економиста очекује да ће FOMC повећати тренутну референтну каматну стопу за 25 базних поена на 0,50% на сједници која се одржава 15. и 16. марта, док вјероватноћа рецесије у наредних 12 мјесеци износи 20%

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

	Економски индикатори	Очекивањ е	Стварно стање	Претходн и период
1.	Индекс потрошачких цијена (Г/Г)	ФЕБ	7,9%	7,5%
2.	Трговински биланс (у млрд USD)	ЈАН	-87,3	-82,0
3.	Број захтјева за хипотекарне кредите	4. МАР	-	-0,7%
4.	Биланс буџета (у млрд USD)	ФЕБ	-214,0	-310,9
5.	Зараде по радној седмици (Г/Г)	ФЕБ	-	-3,0%
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	5. МАР	217.000	216.000
7.	Индекс повјерење - Универзитет из Мичигена Р	МАР	61,0	62,8

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0928 на ниво од 1,0912, што представља пад од 0,15% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Грађани у Великој Британији су значајно повећали личну потрошњу током фебруара, након што су Ковид19 рестрикције уклоњене, иако су очекивања за мјесеце који слиједе суморна, због снажног раста инфлације.

Истраживање које су публиковале компанија YouGov и консултантска кућа Sebr је показало да је мјера која прати финансије домаћинства у Великој Британији била на најнижим нивоима у посљедњих десет година од када се ова мјера прати, под утицајем раста трошкова живота. Из YouGov је констатовано да криза трошкова живота има озбиљан утицај на повјерење потрошача. Ипак, како се истиче, друге мјере дају одређени оптимизам, те тако резултати који се односе на власнике кућа биљеже раст четврти мјесец заредом, док је мјера сигурности посла побољшана након узастопног пада током посљедња два мјесеца.

Министар финансија Велике Британије Sunak се суочава са интензивним притисцима лидера Конзервативне партије да предузме акцију у овомјесечном прољетном саопштењу, како би ублажио кризу трошкова живота, која је драматично погоршана руском инвазијом на Украјину. Када је упитан о утицају санкција које су уведене Русији и њихових посљедица за грађане Велике Британије пословни секретар Kwarteng је посланицима рекао да вјерује да је јавност „спремна да издржи тешкоће“ у солидарности са грађанима Украјине. Наредна сједница MPC ВоЕ на којој би могло доћи до промјене референтне каматне стопе се одржава 17. марта. Учесници тржишта новца тренутно очекују да би се до јуна референтна каматна стопа могла повећати за више од 100 базних поена. Поменуто имплицира два повећања од 25 базних поена и уједно повећање од 50 базних поена током наредна три састанка.

Рат у Украјини појачава ризике за други скок инфлације у Великој Британији током ове јесени и уједно појачава ризике рецесије, како процјењује Resolution Foundation. Раст цијена могао би

премашити 8%, што је четири пута више од циља Банке Енглеске, упозорила је група са сједиштем у Лондону у објављеном извјештају.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивањ е	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (М/М) ЈАН	0,1%	0,8%	-0,2%
2.	Индустријска производња (Г/Г) ЈАН	1,9%	2,3%	0,4%
3.	Прерађивачка производња (Г/Г) ЈАН	3,1%	3,6%	1,3%
4.	Грађевински сектор (Г/Г) ЈАН	9,1%	9,9%	7,4%
5.	Услужни сектор (М/М) ЈАН	0,2%	0,8%	-0,5%
6.	Трговински биланс (у млрд GBP) ЈАН	-12,600	-26,499	-12,354

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR као и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,82595 на ниво од 0,83703, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3230 на ниво од 1,3037.

ЈАПАН

Већина тржишних учесника је у ишчекивању састанка MPC ВоЈ који ће се одржати 18. марта. Према незваничним информацијама, ВоЈ би могла умањити економску процјену на састанку, како је повећан број заражених омикрон сојем задао већи ударац потрошњи него што је очекивано. Очекује се да би ВоЈ могла на састанку упозорити и на раст економских ризика због украјинске кризе, која пријети да угрози потрошњу и корпоративне профите кроз растуће трошкове енергије. Након економског опоравка који је забиљежен крајем прошле године, чини се да је потрошња смањена јер су омикрон сој и сузбијање Ковид19 утицали на смањење кретања и задржавање људи у кућама.

Гувернер ВоЈ Kuroda је одбацио могућности поопштравања монетарне политике или повлачење стимуланса у могућим ситуацијама снажног раста инфлације, које би могле бити подстакнуте растућим цијенама горива, те је нагласио потребу да се прво сачека да се плате повећају. Криза у Украјини је утицала да цијена нафте достигне највиши ниво у посљедњих 14 година, чиме су се повећале могућности да ће се стопа инфлације приближити циљаном нивоу ВоЈ од 2%, већ наредног мјесеца. Kuroda је изјавио да ВоЈ настоји постићи умјерену инфлацију, праћену растом плата и корпоративних профита и да уколико цијене сирове нафте и роба подстакну снажан раст инфлације, а плате остану и даље ниске, то би се негативно одразило на приходе домаћинства и корпоративне профите. Спорији темпо економског раста од очекиваног који је забиљежен у четвртном кварталу је сугерисао да је опоравак Јапана успорен са појавом новог соја омикрон. БДП је у четвртном кварталу, према финалним подацима, повећан за 4,6% квартално сведено на годишњи ниво, испод очекивања (5,6%).

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Новчане зараде запослених (Г/Г) ЈАН	0,1%	0,9%	-0,4%
2.	Текући биланс (у милијардама JPY) ЈАН	-870,5	-1.188,7	-370,8
3.	Трговински биланс (у милијардама JPY) ЈАН	-1.890,4	1,604,3	-318,7
4.	Водећи индекс (прелим.) ЈАН	103,6	103,7	104,7
5.	Коинцидирајући индекс (прелим.) ЈАН	92,3	94,3	94,8
6.	Монетарни агрегат М2 (Г/Г) ФЕБ	3,5%	3,6%	3,6%
7.	Монетарни агрегат М3 (Г/Г) ФЕБ	3,1%	3,2%	3,3%
8.	БДП (Q/Q) финал. IV квартал	5,6%	4,6%	-2,8%
9.	Поруцбине машинских алата (Г/Г) финал. ФЕБ	-	31,6%	61,3%
10.	Индекс велепродајних цијена (Г/Г) ФЕБ	8,6%	9,3%	8,9%
11.	Потрошња домаћинства (Г/Г) ЈАН	3,4%	6,9%	-0,2%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 125,55 на ниво од 127,96. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 114,82 на ниво од 117,29.

НАФТА И ЗЛАТО

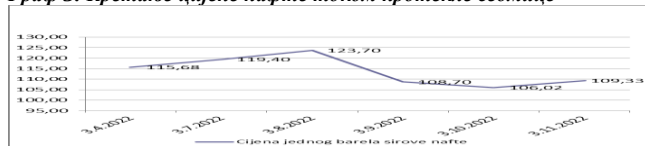
На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 115,68 USD (105,86 EUR).

Током протекле седмице цијена нафте је биљежила веома волатилна кретања под утицајем рата у Украјини и појачаних неизвјесности око испоруке нафте. Почетком седмице цијена је била под утицајем очекивања одлуке САД и Европе о увођењу забране на увоз нафте из Русије, док су се смањили изгледи за брзи повратак понуде нафте Ирана. Средином седмице САД и Велика Британија су донијеле одлуку да забране увоз нафте и гаса из Русије, што је утицало на то да се цијена током трговања повећа до 130 долара по барелу. Европа се суздржала од забране увоза нафте и гаса из Русије. Москва је на ове забране одговорила тако што је најавила контролу извоза кључних добара и сировина “непријатељским” земљама.

Компанија Shell је објавила планове повлачења из руске производње нафте и гаса, док је из Unilevera саопштено да ће престати да продају производе у Русији. Упркос овим најавама, већ наредног дана, у сриједу, дошло је до оштрог пада цијене нафте, преко 12% дневно, након што су УАЕ подржали повећање обима производње нафте земаља чланица ОПЕКС-а. Поред тога, Иран је сигнализирало да је спреман да производи више нафте, уколико то буде потребно, што је додатно утицало на пад цијене нафте. Цијена нафте је имала тенденцију раста у петак, иако је на седмичном нивоу забиљежен пад цијене, јер инвеститори процјењују потенцијалне напоре замјене испоруке нафте из Русије другим изворима након инвазије Русије на Украјину. Цијена је током трговања у петак повећана за 3,12% у односу на цијену претходног дана, док је на седмичном нивоу забиљежен пад цијене од 5,49%.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 109,33 USD (100,19 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.970,70 USD (1.803,35 EUR).

Током протекле седмице цијена злата је била волатилна, углавном под утицајем неизвјесности на релацији Русија – Украјина и очекивања у вези с кретањем инфлације и одговора Феда и других глобалних централних банака на снажан раст инфлације. До средине седмице цијена злата је углавном расла као резултат појачане аверзије према ризику која је подстакнута распродајом акција и растом цијене нафте и осталих добара. LBMA је суспендовала свих шест руских рафинерија злата и сребра са своје испоруке (Good Delivery List) пратећи санкције које су САД, Европска унија и Велика Британија увеле тој земљи. Снажан раст цијене злата забиљежен је на затварању тржишта у уторак, када је током трговања достигала вриједност до 2.070 USD по унци. Као и нафта, цијена злата је била под утицајем одлуке о забрани увоза гаса и нафте из Русије, али и изражених неизвјесности око растуће инфлације и слабог економског раста, што је појачало улагања у сигурне активе. Већ у сриједу цијена злата је смањена, те је забиљежен највећи дневни пад у последњих седам мјесеци под утицајем глобалне распродаје добара, након што је високи званичник Украјине изјавио да је његова земља отворена за разговоре са Русијом у вези са захтјевом за неутралношћу уколико се добију сигурносне гаранције. Цијена злата је током трговања у петак имала благу тенденцију пада јер инвеститори процјењују одлуке Феда о евентуалном повећању каматних стопа на састанку који се завршава 16. марта, али и евентуалне исходе рата у Украјини. Трговци се припремају за повећање трошкова позајмљивања на наредном састанку за 25 базних поена. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.988,46 USD (1.822,27 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је повећана за 0,90%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

